

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor.,
negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre
8 kor., féltre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

A kibontakozás utján.

Zombor, június 30.

A válság kezdetétől fogva Bécsben a magyar államiség minden további fejlesztése és bármi nemzeti kívánság irányában a legmeregvebb negáció álláspontjára helyezkedtek. Ridegen visszautasítottak minden tervezetet, amely a nemzeti szempontok figyelembe vételével óhajtották a válságot megoldani. Pedig a krízis már két hónap óta huzódik és a politikai világ minden rétegében érzik, hogy tovább tespedni nem lehet, hanem gyors megoldást kell találni. Éppen a Bécsben eddig szerzett tanulságok alapján azonban Lukács László vállalkozását egy pillanatig sem lehetett komolyan venni, aminthogy a függetlenségi párt nem is vette komolyan és még azok sem helyeztek reá valami különös súlyt, akik vele tárgyaltak.

Hiszen míg egyrészt Lukács Lászlónak még a személye sem volt biztosíték arra, hogy esetleges megállapodásait végre is tudja hajtani, másrészt nem is akart olyan megállapodásokat létrehozni, amelyek a függetlenségi párt programjában gyökereztek, hanem egyszerűen azon mesterkedett, hogy megbontsa a koalíciót a függetlenségi párt segítségével, visszaállítsa a régi szabadelvű párt rendszerét. Ez volt az ő titkos, vagy talán nagyon is nyílt törekvése. Posványba akarta vezetni a függetlenségi pártot, hogy a pártot is és az egész függetlenségi politikát is belefűljessze. Vállalkozása azonban a legteljesebb kudarcot vallotta. A függetlenségi párt állította a csalafintaságot és nem ment a csalogató lidércfény után. Ezzel aztán a kibontakozásra irányuló tárgyalások és tanácskozások vezetése és irányítása ismét visszakerült a nemzet igazi vezéreinek kezébe. Mert hát az kétségtelen, hogy a kibontakozást sürgősen meg kell találni és kétségtelen az is, hogy ennek sem a választási reform, sem a bankkérdés akadályul nem szolgálhat. Sőt a függetlenségi párt kezdettől fogva azon az állásponton volt, hogy a választói reformot a legsürgősebben kell megalkotni, amely feladat tulajdonképpen nem más, mint a visszatérés a paktum

kötelezettségeihez. A nemzetnek feltétlenül a legnagyobb érdekében áll, hogy ezt a korszakos újítást, amely a jelenlegi törvényhozásnak létfeladata és egyetlen jogcíme, az elvállalt kötelezettség értelmében megalkossa és biztosítsa. Meg kell alkotni a legszélesebb alapon, de gondoskodni kell arról, hogy az ország sorsának intézése továbbra is a magyar intelligencia kezében maradjon meg.

Amint tehát a választói reform kérdése nem lehet akadálya annak, hogy az ország a válságos helyzetből kivezetessék, a bankkérdés sem fogja azt megakadályozni. Azok, akik arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a bankkérdést csak az eddigi alapon lehet elintézni, mert a király ellene van az önálló jegybank felállításának, nem veszik figyelembe azt, hogy a király ellenzése aligha megingathatatlan. Mert hát a király éppen nem jelentette ki azt, hogy ő elvi szempontból a leghatározottabban ragaszkodik a közös bank fenntartásához és hogy az önálló jegybank felállítása ellen királyi vétőjét fogja emelni.

A király, mit igazán beavatott helyről tudunk, egyenesen megmondta, hogy az önálló jegybank fölállításához azért nem járulhat hozzá, mert az ő információi szerint azt nemcsak hogy nem az egész ország követeli, hanem a függetlenségi pártnak is csak a kisebbik része, míg az országnak tulajdonképpen nagyobb része gazdasági szempontból szükségesnek tartja a közös bank bevált intézményének fentartását.

Ha a király meg fog győződni arról, hogy ezekkel az információkkal szemben Kossuth Ferenc előterjesztései bírnak a legnagyobb hitelességgel, ha meg fog győződni arról, hogy Kossuth nem mint elfogult pártvezér, de mint objektíven gondolkodó és mérlegelő államférfi tett előterjesztést az önálló bank felállítására nézve, akkor bizonyára be fog állani az a változás, a melyet várunk. Akkor igazolva lesz az a reményünk, hogy a király megváltoztatja állásfoglalását s hogy abba, amit a rosszul informált király megtagadna, a jól informált király bele fog egyezni.

Az apatini tűzoltótestület jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Az apatini tűzoltótestület f. hó 27-én ünnepelte meg 30 éves fennállásának jubileumát. Az ünnepély óriási méretű volt. Az ország minden vidékéről összesereglett tűzoltótestületek képviselői s az a végtelen nagyszámú közönség, mely az önkéntes tűzoltókkal együtt ünnepelt, országos jelleget kölcsönzött a jubileumnak. Igaz örömmel és és őszinte lelkesedéssel áldoztak a felebaráti szeretet oltárán az egybesereglettek; egy szív, egy lélek volt ott minden tűzoltó, mert bár sohasem látták, ismerték egymást, mégis mindig egyek, testvérek voltak egy közös érdelemben, a humanizmusban.

Az ünnepély első napján, június hó 26-án este 7 órakor tartotta meg a bacsmegyei tűzoltószövetség választmányi ülését, amelyen a versenybírókat is megválasztotta. Hatalmas ovációban részesítették Vojnits István alispánt, a szövetség elnökét és Varga Lőrincet, a temesvári tűzoltók parancsnokát, aki az országos tűzoltószövetség képviselőjeként jelent meg s az előadói tisztet töltötte be.

A gyűlés után a Linder Mayer vendéglőben ismerkedési estély volt, amelyen az apatini tűzoltótestület magyaros vendégszeretettel látta et az idegenből érkezőket. A mulatság a kora reggeli órákig elnyúlt. Este tíz órakor nagy takarodó, reggel 5 órakor pedig ébresztő volt.

Rausch Mihály tűzoltó lelkész reggeli 8 órakor misét celebrált. Ezen az apatini dalárda szépen énekelt. Majd a versenyek következtek. Kár, hogy az eső megzavarta. A verseny első csoportjában a kocsifeckendő és angol dugólétra szerelő gyakorlatokkal a csantavéri, az óverbázi, a vajszka-bogyáni és szondi; a második csoportban a billenő rendszerű feckendő és a gráci támrudas létraszerelő gyakorlatokban a bezdáni, bácsi és kishegyesi tűzoltótestületek vettek részt.

Az I. csoport I-ső díját Overbász, a másodikat Csantavér nyerte el; a szondiak és vajszka-bogyániak diszokleveleket kaptak.

A II. csoport I-ső díját Bezdán érdemelte ki. Apatin ezüst babérkoszoruját a bácsiak vitték el. Egyéni díjakat nyertek Kuzmann Miklós, Salapáti Kálmán stb.

A gyakorlatok a legnagyobb precizitással és tökéletes ügyességgel hajtottak végre.

A versenyek befejeztével tartotta meg a vármegyei tűzoltószövetség az ujonnan felépített városháza dísztermében — amelyre az apatiniak méltán büszkék — közgyűlést.

Délután 1 órakor társas ebéd volt. Az apatini halászkok remek halpaprikása nyitotta meg az ételek sorát. A gyors és pontos kiszolgálás s az ételek jósága méltó bizonyítéka Lindenmayer János vendéglős szakavatott ügyességének. Diktióban sem volt hiány. Vojnits István elnök mondta az első felkö-

szöntöt a királyra és József főhercegre, az országos tűzoltószövetség védnökére.

Dr. Késmárky Béla a következő beszéddel köszöntötte fel az apatini tűzoltótestületet.

Dr. Késmárky Béla beszéde.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!
Kedves bajtársak!

Ihletve a mai napnak ünnepi fényétől, szót emelek én is, hogy elsősorban a zombori önkéntes tűzoltótestület, de az itt jelenlevő összes testületek nevében is lerójam pár szerény szóban a hódolat adóját a mai napon 30 ik évfordulóját ünneplő apatini tűzoltótestület előtt.

Én, mélyen tisztelt uraim, a bajtársi szeretet magasztos eszményére ürítem poharamat; mert erős a meggyőződés, hogy ez az egyedüli alap, amelyen minden önkéntes testület felépülhet, fenállhat és virágozhatik.

Nekünk, mélyen tisztelt uraim, kik önként teljesítjük az embertársaink anyagi javainak megmentésére irányuló nehéz munkát, sajnos, nem igen van részünk a közvélemény kedvező ítéletében, az elismerésben.

Nekünk, kik halálmegvetéssel teljesítjük a tűzoltás életveszélyes munkáját, nem szabad rossz néven venni, ha nagyképű bírálattal kicsinylik le működésünket olyanok, akik tán sohasem állottak még a recsegve-roppogva roskadó tetőn, kik tán sohasem váltottak még tüzesókokat a körülöttük settenkedő éhes lángokkal.

A mi jutalmunk tehát, kedves bajtársak, nem az elismerés, hanem a bajtársi közbecsülés, a bajtársi szeretet.

Összejöttünk im ma is, hogy az apatini testvértestület jubileuma alkalmából ismét ünnepejlük ezt a minket teremtő, minket tápláló és összeforrasztó bajtársi szeretetet.

Ha szabad egy aranyszáju szónoknak a hasonlatával élnem, úgy jöttünk ide mi is, mint a zarándokok mennek a szent sírhoz, kik a világ legmesszebb tájairól elvándorolnak Jeruzsálembe, hogy a szent sírből kivett lángnál meggyujtsák szövétneküket és e szent lángot újra és újra élesztve elvigyék a világ minden tája felé; így jöttünk ide mi is, hogy bajtársi szeretetre gyulva, elvigyük e szent lángot mindenüvé, mindenüvé a mi otthon maradt bajtársaink közé.

Ezért emelem én e poharat az apatini tűzoltótestületre, mint amelynek szives meghívása folytán eljöttünk ide, a bajtársi szeretetnek fényes ünnepére s kívánom, hogy e szeretet, mely ez egyesületet immár 30 éve élte, továbbra is fenálljon, éltesen és virágozzék! Éljenek!

Zanbauer Vojnits alispánt, a vármegyei tűzoltószövetség elnökét, dr. Zsubory és Rechner a tűzoltótestületeket, Szigethy — az orsz. t. sz. kiküldöttjét, Varga Lőrincet, Becker Ferenc — az előljáróságot, Zanbauer — dr. Jovánovitsot, Piukovits a vendégeket, ifj. Becker — a zombori troubadourokat stb.

Versenyen kívül Wilpert Jakab vezetése mellett az apatini tűzoltótestület feckendező és létrakezelő gyakorlatokat mutatott be s ezért teljes elismerést érdemeltek.

Hogy az apatini önkéntes tűzoltótestület 30 évi fenállásának ünnepe ily fényesen sikerült, ebben nem csekély része van Tóth Ernőnek, a bácsmegeyi tűzoltószövetség ügybuzgó titkáranak. A tűzoltószövetség titkáranak lankadást nem ismerő buzgalmát azzal igyekezett meghálálni, hogy eddigi tiszteletdíját megnagyobbította.

Este a zombori troubadourok kitűnően sikerült kabaret előadása vonzotta a Lindenmayer-féle kerthelyiségbe Apatin község derék lakosságát.

Évzáró vizsgák az iskolánénék intézetében.

A Miasszonyunkról nevezett iskolánénék zombori intézetének a vizsgái most tartattak meg s pedig a torna-vizsga Khloyber Lajos tanár vezetésével június 15-én, a tantárgyakból június 19-től 26-ig. Így időszertől erről írni.

Június első felében hivatalos minőségben — mint iskolaszéki tag — látogattam meg az apácák iskoláinak I—VI. elemi- és I—IV. polgári osztályait. Összesen két napot fordítottam erre, mert I—IV. paralell osztály is van. Az iskolalátogatásról hivatalos jelentésem más uton megy, itt nem hivatalosan írok, csak úgy, amint megfigyeltem mindent s amiként agyam munkája feldolgozta az elém tárt anyagot. Tüzetes tanulmányom tárgyává azért tettem a zárda iskolát, mert az emberek különbözőleg ítélik azt meg, nem annyira tapasztalásból, mint inkább hallásból. Én csak jót mondhatok, irhatok, anélkül, hogy tollamat felekezeti szempont vezetné. Minek is volna ez? Örülünk a békének. Hanem ami igaz, az igaz minden időben, azért özőnlének az iskolánénék iskoláiba nálunk úgy, mint másutt, a különböző vallásfelekezetek gyermekei is a katolikusokkal jól férnek meg ott egy sorban és könnyen sajátíthatják el azt a magasztos elvet, hogy békében iparkodjunk lenni egymással, ha a nagy jó Istent különféleképpen is magasztaljuk.

Eleve megjegyzem, hogy álszentelkedést, vallási vakbuzgóságot nem észleltem sehol, semmiben. Az iskolában emlegetik az Isten nevet, vallásunk alapítóját is, csak úgy, mint Ázsia sok iskolájában Bráhmánét, a Buddhaét, a legtöbb hívőt számláló ázsiai vallásnak, a buddhizmusnak az alapítóját, vagy Allah nevet, Mohamedét az Islám iskoláiban, a cairói főiskolában is, pedig milyen messze esnek ezek Jézustól, az Istenembertől! Ez, a vallásérkölesös neveléshez tartozik és jól van így, ennek az ellenkezőjét ne is mondja, tegye senki, ha sikeresen akar tanítani, nevelni, használva bármilyen szót a legfőbb lény jelzésére. A magunk vallását azonban szeressük.

Meglepett engem az a csendes higgadt-ság, előkelőség, melylyel a tisztelendő tanítónénék az oktatást végzik. Jól esett látnom s ezt csakhamar észre is vettem, hogy a tanítványok kedvvel tanulnak, igen illedelmes a viselkedésük, nagy iparkodással végzik a teendőjüket. Június hónapja különben is az ismétlések időszaka volt, így kitűnő, megzavarodás nélkül való feleleteket hallottam a tantárgyakból, melyeknek nagy száma van és szinte meglepő, hogy egy iskolánéne annyi különböző tantárgyat tanít, melyek a felsőbb iskolákban külön-külön szaktárgyaknak válnak be. Az együttes V—VI. osztályok vizsgáján volt ez szembeötlő, tapasztalható, Róka Mária Florentia vizsgatartásán.

A tanítványokon a sok tantárgy dacára, megterheltség nem látszott, könnyen, felakadás nélkül gördültek a folytatásos feleletek.

Vizsgákon a tantárgyak sorozata között többnyire kézi orgona által kísért ének vidámitott, mely jóleső úgy a komoly vizsgát tevő leánytanulókra, valamint a hallgatóságra. Szaválás is volt hasonló célból és eredménynyel. Mindenesetre jó beosztás, melyet Budapesten, komoly egyesület nagygyűlésén, más diszgyűlésen is már évek óta így figyeltem meg.

Szülők és érdeklődők jelentek meg a vizsgákon, nagyobb számmal a felsőbb

osztályok vizsgáin, mint az alsókén. Aki ott volt, nagy meglepéssel távozott, épült.

Lebel Mária Simplitia főnöknő mindenkinek legnagyobb szíveséggel adott felvilágosítást mindenben, készséggel kalauzolt a segítő társaival a rajz- és a szebbnél-szebb kézimunkák kiállításán, mely három tágas helyiségben volt sok izléssel elhelyezve, kitarva s a vizsgák után, nézőkkel, érdeklődő műértőkkel gyakortább megtelve. A polgári iskola kézimunka tanítónői voltak: Wirrer Mária Klotild és Bicskei Mária Mauritia.

A vizsgákon Fejér Gyula apátplébános, mint igazgató elnökölt, vagy helyettese, Agatits Boldizsár káplán. Rendesen egy-egy kiküldött iskolaszéki tag is jelen volt.

Az elemi I. a) és b) osztályban Fábian Mária Katalin és Zogelmann Mária Baptista voltak a tanítónők. A vizsgán kezdő ének után kezdő verset mondott Dolencsics Etelka. Olvasás, számtan, beszéd és értelemgyakorlat voltak a tantárgyak. Költeményt együttesen szavaltak Resch Mária, Stefán Aranka, Dörfler Anna, Stiefelmayer Aranka és Weiszgärber Anna. A másik költeményt Schwartz Ilona szavalt. Mégmáskat együttesen szavalták Stankovits Györgyike, Majringer Ilona és Lukácsy Piroska. Szavalt még együttesen költeményt Paresetich Irén, Nagy Rozália, Huck Irén. Az ötödik költeményt Bukta Etelka, Belányi Ilona szavalták. A záró verset Vojnits Sarolta mondta.

Az elemi II. a) és b) osztályban Králik Mária Placida és Bakos Mária Simphorosa voltak a tanítónők. A vizsgán kezdő ének után kezdő verset mondott Listyevits Mária. Olvasás, nyelvtan, számtan, beszéd és értrelemgyakorlat voltak a tantárgyak. Külön-külön költeményt szavaltak Schick Katalin, Csernyus Piroska, Fuderer Teréz. Költeményt együttesen szavalt Buják Editha, Goretits Katalin. Az ének utáni záró verset szavalt Grün Aranka.

Az elemi III. a) és b) osztályban Bischof Mária Consilia és Balassa Mária Athanasia voltak a tanítónők. A vizsga itt is kezdő énekkel és kezdő beszéddel indult meg, mely utóbbi Tief Etelka mondta. Olvasás és nyelvtan, számtan és földrajz voltak a tantárgyak. Karip Katalin, Inhoff Mária és Schick Olga együttesen szavalták költeményt. A másikat Magyar Teréz, a harmadikat Zsámbokrét Irén szavalták. Az ének utáni záróbeszédet Hirmann Dóra mondta.

Az elemi IV. a) és b) osztályban Fábian Mária Eduarda és Klemm Mária Aurea voltak a tanítónők. A kezdő ének után Andrásy Róza mondta a kezdőbeszédet. Olvasás, nyelvtan, számtan, földrajz voltak a tantárgyak. Az egyik költeményt Pakulár Katalin és Metz Mária együttesen szavalták. A másikat Schneider Éva és Altfatter Erzsébet ugyancsak együttesen szavalták. Goretits Mária külön szavalt. A záróbeszédet Pálffy Rózsa mondta.

Az elemi V—VI. egyesített osztályban Róka Mária Florentia volt a tanítónő. A kezdő ének utáni kezdő beszédet Csuvaridits Mária mondta. Nyelv- és irálytan, számtan, földrajz, történelem, alkotmánytan, természetrajz, természettan, egészségtan voltak a tantárgyak. Költeményt együttesen szavalt Dzsinitits Julia és Remlinger Emma. Az ének utáni záróbeszédet Miklósy Erzsébet mondta.

A polgári I. osztályban Kinzel Mária Editha volt a tanítónő. A kezdő ének után a megszólító beszédet Pekánovits Margit mondta. Magyar nyelv, számtan, német

nyelv, földrajz, természetrajz, énektan voltak a vizsgatárgyak. Együttesen szavaltak Binder Etelka és Szemző Valéria. A záróbeszédet Zomborsevits Aranka mondta.

A polgári II. osztályban Bischof Mária Casilda volt a tanítónő. A kezdő ének után megszólító beszédet Stankovits Teréz mondott. Magyar nyelv, számtan, földrajz, történelem, természetrajz, énektan a tárgyak. Mátray Aranka és Friebert Irén költeményt szavaltak együttesen. Hoffmann Vilma mondta a záróbeszédet. A polgári III. osztályban Mátray Mária Ambrozia volt a tanítónő. A kezdő ének után, megszólító beszédet Bernhardt Magdolna mondott. Stiliztika, mérésstan, számtan, földrajz, történelem, ásvány- és vegytan; gazdaságtan, német nyelv, énektan voltak a tantárgyak. Kovacsics Emma költeményt szavalt, Huck Gizella pedig záróbeszédet mondott.

A polgári IV. osztályban Faddy Mária Augustina volt a tanítónő. A kezdő ének utáni megszólító beszédet Szabadka Irén mondta. Költészet, mérésstan, számtan, történelem, alkotmánytan, természettan, egészség, csillagászat, német nyelvtan, énektan voltak a tantárgyak, összesen tehát tíz. Elég sok. Ez volt természetesen a legérdekesebb vizsga. Kanyó Margit szavalt, Markovits Jolán pedig záróbeszédet mondott, közben is még két énekszám volt.

Minden kezdő beszédben, mely egyuttal üdvözlő beszéd is volt, minden záróbeszédben is volt eszme, tartalom, tárgy; taglajással és hibátlanul mondták el azokat a leánykák, nagyon kellemetesen lepték meg a közönséget, szóval örült a lelkünk, akik a vizsgán jelen voltunk. Bizonyára kitűnő munkedvelők válnak majd a kisebb-nagyobb leányszereplők közül, akik értelmesen, okosan beszéltek és már az iskolában gyakorlottságot szereztek maguknak a mondásban.

A polgári IV. osztály növendékei között, már szépen fejlődő nagyocskák leányok ezuttal bucsut is vettek az áldásos nevelőtintézetől. Ez a bucsuzkodás Markovits Jolán szép záróbeszédével és Fejér Gyula igazgató megható válaszával érzékeny jelenetre adott alkalmat. Sokan könyeztek, fiatalányok, szülők, talán legjobban egy más vallású tanuló leány, aki nagyon jól érezhette magát ennek az iskolának a falai között. Bizonyára nagyon szép dolog, pedagógiai mesterség és rátermettség az, így megkedveltetni a tanulást és az iskolai együttlétet.

Haynald érsek az 50.000 frtos adományával, Zombor város rom. kath. hitközsége pedig az épület felállításával és a minden szükségessé váló ellátással örök időkre kötelezték le a szülőket, akiknek módjukban áll most a leánygyermeküket a legjobb oktatásban, nevelésben részesíteni minden nagyobb megerőltetés nélkül.

Az önzetlenül és teljes önfeláldozással a jövő nemzedék előmenetelén és boldogulásán munkálkodva fáradozó, tiszteletre méltó, tanító nénéket, egymásnak a kedves jó testvéreit pedig áldja meg az Isten azzal a jóval, ami kevéssel beérik nekik a jutalmukat a földi létükben.

Örülök, hogy a példászerű leánynevelő intézetet bővebben megismerhettem, arra az érdeklődést felkelthetem, s hiszem, hogy az évszázad vizsgáinak mindig nagyobb hallgatósága és lelki örömet élvező közönsége lesz a jövőben, mert valóban úgy tűnik az fel, mint egy lélekemelő ünnepély.

Vértesi Károly.

H I R E K.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Mályusz Károly budapesti lakost a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá kinevezte.

Áthelyezés. Fernbach Károly főispán Hoffmann Sebestyén szolgabíró a közszolgálat érdekében az ujvidéki járási szolgabírói hivatalból a kulai, — dr. Brestyánszky Miklós újonnan megválasztott szolgabíró pedig a vármegye központjából a zombori járási szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Az Erzsébet ligeti térizene költségeire újabban a következő adományok folytak be szerkesztőségünkhez: Weidinger Lajos 2 kor., Csapó Kálmán, dr. Somody János, Martinovits György, Popp György, Fodor Mihály, Marosy Ferenc, Eöri Endre, Major József, Törös Sándor, Sembery István, Komáromy Gyula, dr. Csernitzky Andor, Hubay Mihály, Essigmann Károly, Dankó Dezső, Ábrahám György, Schwartz József, Marschall Béláné, Bayer Marian, Józits Kálmán, Józits Kálmán, Rothbauer Adolf 1—1 korona. A június 26-iki térizene alkalmával ülőhelyekért befolyt 7 kor. 96 fill. **Összesen 31 korona 96 fillér.**

Fenti adományok összege	31 K 96 f.
Legutóbb kimutatott végösszeg	74 K 40 f.
Összesen	106 K 36 f.
Június 26-iki térizene	24 K
Gyűjtőívek beszédese	2 K 26 K — f.
Marad	80 K 36 f.

Tekeverseny a függetlenségi körben. A zombori függetlenségi pártkörben f. é. július hó 11-én vasárnap délután rendezik az idei II-ik tekeversenyt. A verseny győztesei között ismét három értékes díj kerül kiosztásra. Vendégeket szívesen lát a verseny rendezősege.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgató Sztolisits Sándor zombori lakost a zentai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká kinevezte.

A cisztercita-rend tagjainak elhelyezése Vajda zirci apát az 1909/10. iskolai évre Bajáról Chinorányi Edét Pécsre és Dombi Márkot Bajáról Budapestre, Palotai Irént Szentgotthárdról Bajára áthelyezte.

Tanítói jubileum. Bajáról írják: Egy emberöltőn át kifejtett érdemes és elismerésre méltó határállomáshoz jutott most a városi iskolák egyik tanítója, Lissák János bajai községi iskolai néptanító, most töltötte be néptanítói működésének negyvenedik évét. — A kiváló néptanító ezen hosszú idő alatt egész generációkat nevelt fel. Lissák János, aki jelenleg felsővárosi igazgató-tanító, egy a népnevelés terén, mint a népnek gazdasági felvilágosítása körül is kiváló érdemeket szerzett. Nemkülönben ő népszerűsítette a városban a méhészetet és a selyemtenyésztést.

Térizene az Erzsébet-ligetben. Szombaton, július 3-án este 8 órától 10-ig az Erzsébet-ligetben térizene lesz Köblöczky Andris zenekarának közreműködésével. Térizene alatt ülőhely a ligeti padokon egyszeri használatra személyenként 6 fillér. Belépődíj nincs.

Jegyzőválasztás. Petrőc község képviselőtestülete Dobsinzky Lodomér déronyai jegyzőt választotta meg — az elhalálozott Pinterovits Jenő helyébe — községi jegyzővé.

A bornyilvántartás. Zombor város tanácsa közli, hogy a földművelési miniszter a bornyilvántartás vezetésé alá városunk területén mindazon szőlőbirtokosokat, kiknek 4 kat. holdnál kisebb szőlőjük van — ha törkölybort nem készítenek és bor-, must-, szőlőcetre és borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adásvételével vagy bormérséssel és bornak kismértékben való árusításával nem foglalkoznak — felmentette.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Werner Hugó zombori járási szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

Teleki Arvéd gróf üdvözlése. Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt e hó 27-én Balla Árpád elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elítélőleg nyilatkozott az országos párt azon alelnökeiről és tagjairól, akik a bankkérdésben ingadoznak és megakarnak alkudni, viszont lelkesedéssel övezte azokat az igaz függetlenségi képviselőket, akik szívük teljes erejével a magyar nép igazát védik. Egyben követelte a közgyűlést, hogy a vezérferfiak semmiféle alkudozásba bele ne menjenek. A közgyűlés Teleki Arvéd grófot, Ujvidék képviselőjét a következő távirattal üdvözlölte: „Hazánk ege beborult. Hála a magyarok Istenének, vannak elszánt férfiak, akik a viharban is megállják igazán helyüket. Ilyenek ismerjük méltóságodat és midőn hazánk nehéz napjaiban kifejtett önzetlen működését megköszönjük, mai rendkívüli közgyűlésünk alkalmával továbbra is igazi kitartásra kérjük. Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt elnöksége. Balla Árpád, elnök.”

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Csejthey István palánkai díjtalan adóhivatali gyakornokot a bajai m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká kinevezte.

Uj részvénytársaság. Ujvidékről írják, hogy az Ujvidéki Takarékpénztár részvétele mellett 200,000 korona alaptőkével részvénytársaság alakul tető eszerp készítésére. A részvénytársaság átveszi Neumayer Ferenc és társai ledincei téglagyárát. A téglagyárnak van vasut és hajóállomása és műútja és mert egész Bácskában csak mellesleg készítenek eserepet, ez az új gyár kitűnő anyaga mellett igen jövedelmezőnek ígérkezik.

Vasut Bácska és Bánát között. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter Zakó István zentai, Fekete Adolf és Bíró József budapesti lakosoknak a zentai Tisza parttól, illetőleg hajórakodó állomástól kiindulól Zenta város belterületén át a Bács-Bodrog vármegyei egyesült helyiérdekű vasutak Zenta állomásáig, innen folytatól Felsőhegytelek, zentai alsó és középszállások, Kávia, Toronyos és Külsőpuszták érintésével és Bácsstopolya község belterületén át a magyar királyi államvasutak bacsstopolyai állomásáig és folytatól Bajsa község, Roglaticea pusztá Gyulafalva és Kerény vagy Csonoplya községet érintve a magyar királyi államvasutak Zombor állomásáig, innen Bezdán község belterületén keresztül a dunai hajó-rakodó állomásig és ezen vonalnak Bácsstopolya állomásából való kiágazással Kossuthfalva és Paesér határain át a magyar királyi államvasutak Bajmok állomásáig, végül Zenta állomástól a tervezett zenta—esókaí rendes nyomtávu helyiérdekű vasut sínjára közé beillesztendő keskenyágányu vonalvezetéssel Csóka állomásig s innen folytatól egyrészt Hódics Szaján és Tiszahegyes községek és Nagyikinda város belterületén át a magyar királyi államvasutak Nagyikinda állomásáig, másrészt Monostor és Feketető községeken át a magyar királyi államvasutak Valkány állomásig vezetendő keskeny nyomtávu gőzüzemű helyiérdekű gazdasági vasutvonala az előmunkálati engedély érvényét megújította.

Lezuhan a toronyból. Popovics Gábor ujvidéki nyug. tanító 10 éves Boriszláv nevű fia vasárnap délelőtt három társával felosont a szerb püspöki templom tornyába verebeket és bögereket fogni. Egy veréb fészekből akarta a fiókákat kivenni, mely magasan a párkány felett állott és akárhogy ágaskodott, nem birt hozzáférközni. Felmászott tehát a párkányra, a fészekbe dugta a kezét, ebben a pillanatban elszédült, elvesztette az egyensúlyt és lezuhan a toronyból a templom felső karzatára. Nyomban meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a fiu haláláért kit terhel a felelősség.

Szabadka új tiszti főorvosa. Bezeredy István szabadkai főispán Szabadka város tiszti főorvosává dr. Günther József parádi körorvost, Günther Antal igazságügy-miniszter fiát nevezte ki.

Uj doktor. Briedmann Andor zombori hírlapíró-társunkat a kolozsvári Ferenc-József tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Dalestély Szépligetén. A D. M. K. E. palánkai fiókja és a palánkai dalárda július hó 4-én, vasárnap este fél 9 órakor Szépligetén a kaszinó összes helyiségeiben a dalárda pénztára javára táncmulatsággal egybekötött dalestélyt rendez. A dalestély műsora a következő: 1. Dalár-induló. Ziegler Bélától, előadja a dalárda. 2. A baza. Abt Ferentől, előadja a dalárda. 3. Der Käfer und die Blume von Veit, előadja a dalárda. 4. „Boka kesergője“. Zsadányi Armandtól, hegedűn előadja Torkos Kálmán palánkai ág. ev. tanító. 5. Magyar népdalok, előadja a dalárda. 6. Humoresken, előadja Weisz H. 7. Vadász-induló. Lányi Ernőtől, előadja a dalárda. 8. Würzburger Stützenmarsch von Becker, előadja a dalárda. — Belépődíj: személyjegy 1 kor., családijegy 2 kor. 40 fil.

A D. M. K. E. szegedi nevelő-intézetébe a jövő iskolai évre 200 növendéket vesznek föl. Az ellátási díj 400 korona, azonkívül minden növendék 40 korona felvételi díjat fizet. Felvételtől folyamodhatnak közép-, felsőkereskedelmi, felsőipar-, polgári iskolai és tanítóképző-intézeti növendékek. A felvételi kérvények július 15-ig a nevelő-intézet igazgatóságánál nyújtandók be. A kérvényhez melléklendő: 1. a legutolsó iskolai bizonyítvány, 2. születési bizonyítvány, 3. egészségi bizonyítvány, 4. oltási, illetve újraoltási bizonyítvány. A nevelő-intézet a város legszebb részén van s a modern pedagógia és közegészségügyi követelményeknek megfelelően van építve és berendezve. A növendékek erkölcsi nevelésére és tanulmányaira az igazgató mellett négy tanulmányi felügyelő (középsiskolai tanárjelölt) ügyel fel. Tájékoztatót készséggel küld az igazgatóság. (Cím: D. M. K. E. nevelő-intézet, Szeged.)

A mértékhitelítés rendezése. Az új mértékhitelítési törvény értelmében a közforgalomban levő mértékeket és mérőeszközöket minden két esztendőben újra kell hitelíteni. A törvény rendelkezésének értelmében a kereskedelemügyi miniszter most kijelölte azokat a városokat és községeket, ahol az állami mértékhitelítő hivatalok személyzete ezt a munkát végezni fogja. Az időszakos hitelítést a kijelölt városok, illetve községek egyik csoportjában az 1909. évben, a másik csoportjában pedig 1910-ben kezdik meg. A kereskedelemügyi miniszter, arra való tekintettel, hogy az új szabályzatnak megfelelő mértéket és mérőeszközöket az országban eddigelé még alig készítettek s a régi mérőeszközök kijavitása is lassan halad előre, utasította mértékhitelítő hivatalokat, hogy a visszautasított mérőeszközök és mértékek újból való bemutatására méltányos határidőt tüzzenek ki és indokolt esetben a határidőt meg is hosszabbítsák. A miniszter tekintettel volt arra, hogy az időszakos hitelítés révén a felek hibájukon kívül ne károsodjanak s ezért kimondta, hogy a visszautasított, de később kijavitott mértékek és mérőeszközök mindkét hitelítése teljesen díjmentes és gondoskodott arról, hogy a felek ok nélkül yaklatásnak kitéve ne legyenek. Végül ismételt figyelmetztette a mértékhitelítő hivatalokat, hogy a hiányok és szabálytalanságok megállapításánál minden t. lhajtástól tartózkodjanak s csak akkor indítassák meg a kihágási eljárást, ha szándékosság, vagy vétkek gondatlanság tényállása nyilvánvaló.

Gyilkosság a hajón. Ujvidékről írják: Az Európa nevű vontató hajó szombaton éjjel Ujvidék felett a kamenicai sziget alatt horgonyt vetett. A tisztek az extraebédlemben vacsorához ültek, a legénység pedig hozzáfogott a fedélzeten az iváshoz. Lotarascan Jovita és Halas József matrózok összeszólalkoztak és Lotarascan a boros kancsóval fejbevágtta. Halas felugrott, előrántotta a kését és mellbeszurta a társát. Lotarascan végigvágódott a padlón, melléből előbuggyant a vér és pár perc múlva meghalt. Az esetről rögtön értesítették a rendőrséget, mely Halast letartóztatta.

Nyugdíjasok veszedelme. Rendkívül fontos és számtalan embert igen közelről érintő intézkedést tett legutóbb a m. kir. belügyi kormány. Szigorú körrendelet érkezett a törvényhatóságokhoz, hogy igen sok nyugdíjazott állami tisztviselő és katonatiszt van mint rendes tisztviselő vagy napidíjas alkalmazásban, akik tehát két helyről huznak díjazást. A belügyminiszter kimutatást kíván az ilyenekről, mely kimutatásban megjelendő, hogy az illetők honnét és mily összegű nyugdíjat kapnak s jelen állásukban mint tisztviselők vagy díjnokok mennyi javadalmazást élveznek. Kétféle díjazást nem enged meg a miniszter s a mostani fizetés összegét le fogja vonni a nyugdíj összegéből.

Vizsga után. Furcsa esemény foglalkoztatja a zombori szeb tanítóképző tanári karát. Egyik növendék már ismételtén járta a III-ik osztályt. A tanári kar azonban őt ismét elbuktatta s ezáltal természetesen lehetetlenné tette a tovább haladását. Ez annyira elkésitette a tanuló, hogy életveszélyesen megfenyegette egy az igazgatót, mint tanárát. Rendőrségre vezették és ellene az eljárást megindították.

Szerencsés véletlen. Egy 14—15 év körüli diákember a napokban a zombor—óbecsei vonat ajtaján oly ügyetlenül hajolt ki, hogy egyensúlyát elveszítve a robogó vonatból kiesett, de szerencsére mi baja sem történt. Kulán adták át a rendőrségnek.

Szerkesztői üzenet.

Térzene. Az Erzsébet-ligeti térzenékre az ülőhelyek előre lefoglalni nem lehet. A jegyek egyszeri használatra szólnak, tehát ha valaki felkel, jogát elveszti és újra kell megfizetnie a 6 fillért.

HIRDETÉSEK.

Arlejtési hirdetmény.

Tündéres község előjárósága közhírré teszi, hogy a két iskolánál szükségessé vált új ablakok elkészítésére, illetve asztalosi munkálatra **folyó évi július hó 4-én délelőtt 8 órakor** a községházánál árlejtést tart, amelyre érdekelték meghivatnak. Tündéres, 1909. június 27.

175—1

Előjáróság.

1019. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1909. évi 6662. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által képviselt Szalinger Hugó és tsa bécsi cég javára 160 és 160 kor. s járulékaik erejéig 1909. évi június hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1920 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1909. évi V. 1084/3. sz. végzése folytán 160 és 160 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi szeptember hó 1. és 1909. évi május hó 1-ő napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 100 kor. 25 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig Zomborban az összeírasi helyen Rákóczi-ut leendő eszközésére 1909. évi július hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi június hó 25-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

176—1

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

Az Erzsébet-ligetben

minden szerdán este 6 órától
8-ig és minden szombaton
00 este 8 órától 10-ig 00

TÉRZENE

van.
A térzene alatt ülőhely a
ligeti padokon egyszeri hasz-
00 nálatra 6 fillér. 00

Belépődíj nincs.

Hirdetések felvételnek!
a legolcsóbb árak mellett
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN
Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

Kiadó földbirtok.

477 katasztrális hold
szántóföldem
a zentai határban
gazdasági épületekkel
folyó évi október hó 1-től
kezdve **több évre**
haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni velem
Zentán szóval vagy
:: irásban. ::

RUDICS IGNAC
földbirtokos. 169—10—4

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST, V. RÁKÓCZI-UT 13. SZ. ALATT

ÉLISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐESZKÖZLEK
TEJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEHINT
HETŐK.

ELSŐHENDŰ
SZIVOGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 12-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEYZÉK INGYEN.

81-26-1-601